

VŠEOBECNÁ NEMOCNICA V ÚZEMNOM OBVODE – SÚČASŤ ZDRAVOTNÍCKEHO KRÍZOVEHO ZABEZPEČENIA V SPÁDOVOM ÚZEMÍ

Roman Krbata^{*)}

ABSTRAKT

Systém zdravotníckeho krízového zabezpečenia v Slovenskej republike má svoju špecifickú štruktúru. V tomto systéme plnia významné miesto nemocnice nielen z pohľadu ústavných zdravotníckych zariadení v úlohe subjektov hospodárskej mobilizácie, ale i z pohľadu ostatných všeobecných nemocníc v územných obvodoch – spádových územiach.

Kľúčové slová: Zdravotnícke krízové zabezpečenie, ústavné zdravotnícke zariadenie, krízový manažment, krízová pripravenosť.

ABSTRACT

The system of health crisis security in the Slovak Republic has its own specific structure. In this system, hospitals perform an important role not only in terms of medical facilities in the constitutional role of actors in economic mobilization, but also from a perspective other general hospitals in regional constituencies - catchment areas.

Key words: Health crisis security, beds' medical institutions, crisis management, crisis preparedness.

ÚVOD

V systéme zdravotníckeho krízového zabezpečenia v Slovenskej republike má v kritickej infraštruktúre územného obvodu svoje dôležité postavenie ústavné zdravotnícke zariadenie - nemocnica. Každý územný obvod má svoje aktuálne a potenciálne riziká, ktoré vplývajú a preverujú schopnosť plnenia úloh nemocnice pri riešení následkov krízových javov. Toto svoje dôležité postavenie je nemocnica

^{*)} Roman Krbata, Ing., doktorand FŠI UNIZA, Katedra krízového manažmentu. NEMOCNICA Bánovce – 3. súkromná nemocnica, s.r.o., e-mail: roman.krbata@nemocnicabn.sk

schopná naplniť kvalifikovane tým viac, čím viac je svojou štruktúrou vstupov a zdrojov schopná svojim manažérskym, transformačným a medicínskym procesom zvládnuť požiadavky zabezpečenia preventívnej zdravotnej starostlivosti, následnej zdravotnej starostlivosti a krízového zdravotníckeho zabezpečenia.

Kritická infraštruktúra s pohľadu štátu je definovaná ako tá časť národnej infraštruktúry (vybrané organizácie, inštitúcie, objekty, sústavy, zariadenia, služby a systémy), ktorej zničenie alebo znefunkčnenie v dôsledku pôsobenia rizikového faktora spôsobí ohrozenie alebo narušenie politického a hospodárskeho chodu štátu alebo ohrozenie života a zdravia obyvateľstva. [1]

Jedným zo sektorov kritickej infraštruktúry SR je sektor „zdravie“, do ktorého patrí [1]:

- zdravotná starostlivosť,
- ochrana zdravia,
- verejné zdravotné poistenie,
- ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov,
- prírodné liečebné kúpele, prírodné liečivé zdroje, prírodné minerálne vody,
- cenová politika v oblasti cien výrobkov, služieb a výkonov v zdravotníctve a v oblasti cien nájmu nebytových priestorov v zdravotníckych zariadeniach.

1 SYSTÉM NEMOCNÍC V KRÍZOVOM RIADENÍ

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky plní a zabezpečuje opatrenia hospodárskej mobilizácie, okrem iných úloh aj v organizácii zdravotníckeho zabezpečenia formou vytvorenia siete subjektov hospodárskej mobilizácie z poskytovateľov ústavnej zdravotnej starostlivosti, ktorí disponujú potrebnými zdravotníckymi kapacitami, vytvárajú rozšírený lôžkový fond (RLF) a udržiavajú lôžkový fond Slovenskej republiky vo vládou SR stanovenom počte. Plnením tejto úlohy ministerstvo zdravotníctva tak realizuje príslušné ustanovenia ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších zmien a doplnení, zákona č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii a o vymedzení pôsobnosti orgánov vo veciach ochrany spotrebiteľa v znení neskorších predpisov a uznesenia vlády SR č. 964 zo 7. decembra 2005 k návrhu na stanovenie počtu lôžok v rozšírenom lôžkovom fonde SR. [2]

Systém zdravotníckeho krízového zabezpečenia na Slovensku z pohľadu nemocníc v územných obvodoch v návaznosti na územnosprávne členenie je tvorený:

- špecializovanými nemocnicami v úlohe subjektov hospodárskej mobilizácie,
- fakultnými nemocnicami – nemocnicami koncevej siete v úlohe subjektov hospodárskej mobilizácie,
- všeobecnými nemocnicami v úlohe subjektov hospodárskej mobilizácie,
- ostatnými všeobecnými nemocnicami.

2 KOMPETENCIE V SYSTÉME KRÍZOVÉHO RIADENIA VŠEOBECNEJ NEMOCNICE

Krízové zabezpečenie a pripravenosť všeobecnej nemocnice ak je subjektom hospodárskej mobilizácie je pod garanciou štátu v rámci verejného zdravotníctva a poskytovania zdravotnej starostlivosti obyvateľstvu v krízových a mimoriadnych situáciách. Táto garancia jednoznačne vyplýva z Ústavy SR a je ustanovená v príslušných právnych normách. Zároveň zaväzuje Ministerstvo zdravotníctva SR zodpovednosťou a oprávňuje MZ SR právomocami a kompetenciami v tejto oblasti. Ustanovuje systém prípravy rezortu na činnosť v krízových situáciách a v mimoriadnych situáciách.

3 SILY A PROSTRIEDKY V ÚSTAVNOM ZDRAVOTNÍCKOM ZARIADENÍ

Ústavné zdravotnícke zariadenie v spádovom území disponuje vo svojej organizačnej štruktúre nasledovnými silami a prostriedkami krízového zabezpečenia:

- centrálny príjem, príjmové ambulancie lôžkových oddelení, urgentný príjem
- lekárska služba prvej pomoci a oddelenie akútnej a intenzívnej medicíny,
- aktivácia plánu krízového zabezpečenia,
- krízový štáb nemocnice a kompetencie na styk s verejnosťou,
- lieky a špeciálny zdravotný materiál,
- materiálne a technické zabezpečenie,
- finančné zabezpečenie,
- personálne zabezpečenie.

4 NEMOCNICA V BÁNOVCIACH NAD BEBRAVOU

4.1 HISTÓRIA NEMOCNICE V BÁNOVCIACH NAD BEBRAVOU

17. Storočie - mestský špitál - Xenodochium

19. storočie - malá miestna nemocnica (1880)

20. Storočie - vojenský lazaret (zač. 20. storočia)

Ústav národného zdravia - poliklinika (50. roky)

- gynekolog.-pôrodnické odd. (1953)

Okresný ústav národného zdravia - interné a detské oddelenie (1957)

- nová budova polikliniky (1987)

- doliečovacie oddelenie (1989)

- chirurgia a ARO - OAIM (1990)

Nemocnica s poliklinikou - od r.1992

21. storočie - Mestská nemocnica s poliklinikou, n.o. (2003)

- NEMOCNICA Bánovce, s.r.o.(2006)

Nemocnica Bánovce – 3. súkromná nemocnica, s.r.o., Bánovce nad Bebravou:

- všeobecná nemocnica, 168 lôžok, 198 zamestnancov

Charakteristika spádového územia:

- okres Bánovce nad Bebravou
- rozloha 462 km², 42 obcí
- 40 tis. poistencov

Štruktúra nemocnice v Bánovciach nad Bebravou v súčasnosti:

- Interné oddelenie,
- Detské a novorodenecké odd.,
- Gynekologicko – pôrodnické odd.,
- Chirurgické oddelenie,
- Oddelenie dlhodobo chorých,
- Odd. anest. a intenzívnej medicíny,
- SValZ – oddelenie rádiodiagnostiky, oddelenie fyziatrcko-rehabilitačné,
- LSPP + Traumatologická amb.,
- Ambulancie špecializovanej medicíny,
- laboratórna zložka (v prenájme),
- lekárenská zložka (v prenájme).

Z územného hľadiska spádového územia (obvodu) je s nemocnicou v postavení zdravotníckeho zabezpečenia:

- ambulancná sféra prvého kontaktu,
- ambulancná sféra špecializovanej medicíny a
- systém dohľadu úradu verejného zdravotníctva.

4.2 NEMOCNICA BÁNOVCE A PRÍKLADY ÚČASTI NA RIEŠENÍ NÁSLEDKOV MIMORIADNYCH UDALOSTÍ.

Viacnásobný výbuch vo VOP Nováky (2.3.2007 16:15–16:28)

- v priebehu 20 minút od oznámenia z OS ZZS pripravenosť nemocnice na príjem pacientov,
- ošetrovanie 20 dovezených pacientov a ich následné poslanie do domáceho

ošetrenia.

Zrážka vlaku s autobusom v Polomke (21.2.2009 09:04)

- pripravenosť 20 lôžok k príjmu presunutých pacientov.

Pohoda 2009, Trenčín (18.7.2009 15:52)

- dovezených bolo 10 ľahko zranených pacientov, z toho 1 bol hospitalizovaný na pozorovanie.

4.3 NEMOCNICA BÁNOVCE A PRÍKLAD ÚČASTI NA NÁCVIKU (CVIČENÍ) RIEŠENIA NÁSLEDKOV MIMORIADNEJ UDALOSTI

Simulované taktické cvičenie – zásah HaZZ - vznietenie výťahovej šachty v nemocnici 27.5.2008, 13:00:

- 112
- aktivácia IZS - zásah HaZZ, ZZS a PZ,
- aktivácia havarijného plánu nemocnice,
- evakuácia pacientov a personálu,
- spätná väzba.

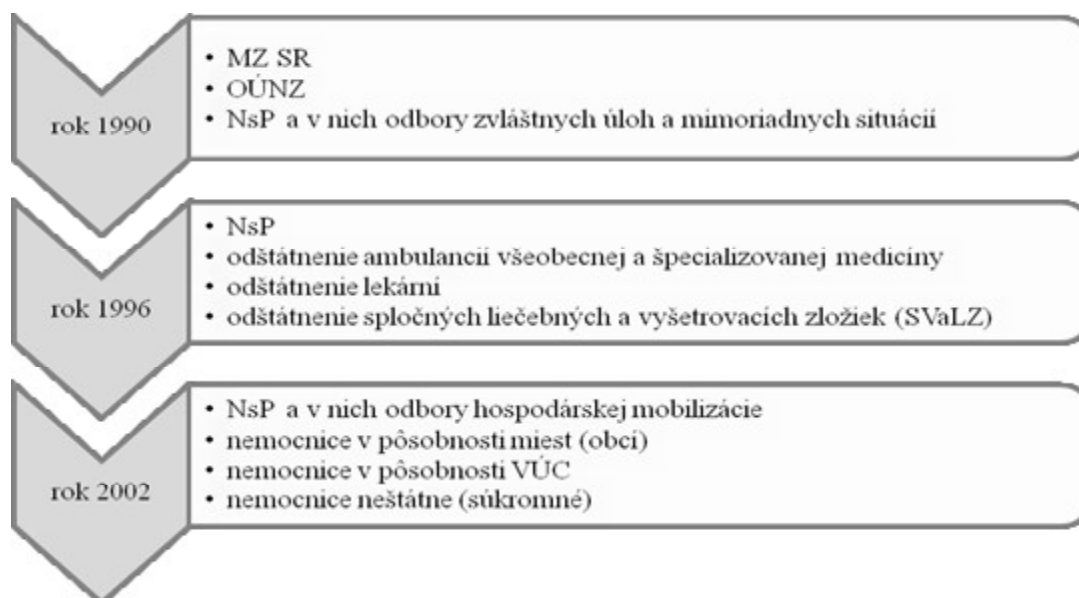

Prípravované cvičenie -*Simulované taktické cvičenie – zásah zložiek IZS - únik čpavku zo zimného štadióna v Bánovciach n. B. – plánované na deň 22.6.2010 aj s účasťou nemocnice a aktivácie toxikologického plánu nemocnice na príjem osôb s hromadnou otravy.*

5 VÝVOJ A PROGNOZA

Zdravotnícke zabezpečenie riešenia následkov krízových javov je súhrnom príprav, plánovania, prevencie a opatrení, ktoré umožňujú v priestore územného obvodu resp. spádového územia so zmeneným (neštandardným) vývojom situácie, spôsobenej mimoriadnou alebo krízovou udalosťou, poskytovať obyvateľstvu potrebnú zdravotnú starostlivosť. Na obr.č.1 je znázornená zmena štruktúry zdravotníctva vplyvom zmien v právnych normách od roku 1990, ktoré mali vplyv

nielen na štruktúru zdravotníckych zariadení, ale i na organizáciu krízového riadenia zdravotníctva.

Obrázok 1 Postup zmien v systémovej štruktúre zdravotníctva od roku 1990

ZÁVER

Ústavné zdravotnícke zariadenia v SR sú pod neustálym ekonomickým tlakom systému financovania verejného zdravotníctva, čo v konečnom dôsledku spôsobuje v menších spádových nemocniciach určitú nestabilitu prípadne vyhranenú situáciu z pohľadu personálneho zabezpečenia, technického a materiálového vybavenia. Je úlohou manažmentu nemocníc zabezpečiť schopnosť a pripravenosť ústavného zdravotníckeho zariadenia zvládať následky krízových javov vo svojich spádových územiach a okolitých regiónoch.

POUŽITÁ LITERATÚRA A ZDROJE:

- [1] Národný program pre ochranu a obranu kritickej infraštruktúry v SR, 2007.
- [2] Subjekty hospodárskej mobilizácie rezortu zdravotníctva, 2010.
Dostupné na: www.health.gov.sk.
- [3] Právne normy zdravotníckej starostlivosti SR a krízového riadenia SR.

Článok recenzoval:
Prof. Ing. Ladislav Šimák, PhD.